

Літературний жанр "астроліризм"

Ярослав Брунько

АСТРОЛІРИЗМ – НОВИЙ НАПРЯМ СУЧАСНОЇ ПОЕЗІЇ

АВТОР: Брунько Ярослав Олександрович

ДАТА СТВОРЕННЯ: 10 травня 2026 року

Астроліризм — це новітній поетичний напрям, заснований на поєднанні космічної естетики, фізичних образів та глибокої людської лірики.

Основою жанру є прагнення передати внутрішній стан людини через символи Всесвіту, астрономії та явищ космосу.

У XXI столітті людина дедалі більше відчуває власну самотність серед інформаційного хаосу, технологій та швидкоплинного часу. Саме тому космос стає не лише науковим поняттям, а й художнім способом осмислення людського існування. **Астроліризм перетворює зорі, чорні діри, галактики, орбіти та світло на емоційні символи.**

ДЛЯ АСТРОЛІРИЗМУ ХАРАКТЕРНІ:

- поєднання наукової та художньої мови;
- атмосфера космічної тиші;
- філософські роздуми про життя і смерть;
- мотиви нескінченності часу;
- використання астрономічної та фізичної термінології;
- ліричне переживання самотності й пошуку сенсу.

Особливістю жанру є те, що космос у ньому виступає не фоном, а повноцінним образом людської душі. Зоря може означати надію, чорна діра — втрату, а гравітація — емоційну прив'язаність між людьми.

Астроліризм також формує нову поетичну естетику, де холод Всесвіту поєднується з теплом людських переживань. Поет у цьому жанрі виступає не лише автором, а й своєрідним "спостерігачем Всесвіту", який намагається знайти сенс існування серед безмежності простору.

ЖАНР, на відміну від інших (наприклад, кватрораціо чи астроекзистенціалізм) МОЖЕ ІСНУВАТИ У РІЗНИХ ФОРМАХ ТА БЕЗ ЧІТКОЇ СТРУКТУРИ:

- філософська лірика;
- коротка космічна поезія;
- астроекзистенційні вірші;
- вільний вірш із науковими образами;
- символістська космічна поезія.

Головна ідея астроліризму: "Людська душа є окремою галактикою, що світиться"

навіть у найтемнішому вакуумі".

Астроліризм є спробою створити нову поетичну мову для покоління, яке дивиться на зорі не лише як на частину неба, а як на відображення власних думок, страхів і надій.

Відмінність між Астроекзистенціалізмом та Астроліризмом

Ознака	Астроекзистенціалізм	Астроліризм
Основа жанру	Філософія існування людини у Всесвіті	Емоційна та образна космічна лірика
Головна тема	Самотність, сенс життя, страх часу і смерті	Почуття, краса космосу, внутрішні переживання
Настрій	Тривожний, холодний, задумливий	Меланхолійний, романтичний, мрійливий
Роль космосу	Космос як символ байдужого Всесвіту	Космос як джерело натхнення і краси
Мова творів	Філософська, складна, насичена символами	Легка, музична, емоційна
Основні образи	Чорні діри, вакуум, ентропія, тиша	Зорі, місяць, світло, комети
Ставлення до людини	Людина — маленька й самотня частина Всесвіту	Людина — душа, здатна відчувати космос
Головне питання	"Який сенс існування?"	"Що відчуває душа серед зір?"
Типовий герой	Самотній спостерігач Всесвіту	Мрійник або ліричний романтик
Структура	Часто чітко визначена (наприклад, 10 рядків)	Вільніша й більш музична

Коротко: Астроекзистенціалізм — це космічна філософія та внутрішня криза ("Чорна діра поглинула мої думки"). Астроліризм — це космічна емоція та поетична краса ("Зорі тихо світяться в моїй душі").

ПРИКЛАДИ ВІРШІВ У ЖАНРІ АСТРОЛІРИЗМУ

"Зоряна тиша"

(структура: астроекзистенційний вірш)

На небі місяць срібно догоряє,
І зорі сиплють світло у пільму.
Душа моя повільно відлітає
У тиху й невідому далину.

Комети креслять лінії прозорі,

Немов думки загублених людей.
А ніч пливе у космосі поволі
Крізь безліч незнайомих нам ідей.

І я дивлюсь у Всесвіт мовчазний —
Немов у власний спогад неземний.

***

(структура: коротка космічна поезія)

Зоря згасає тихо за вікном,
Мов недописаний листок кохання.
А місяць плине темним полотном
Крізь космос мрій, надій і сподівання.